

Серед ночі

Павло Грабовський

Звечора дощ ллє, потоками хлинучи;
Вітер завив, так і б'є;
Стужа осінньої глупої півночі
Просто ступить не дає.
Лихо пекельне. В калюжах вся улица.
Сумно старчиха бреде,
Спиною світить, під вікнами тулиться,
Схову нема їй ніде.
Хто пак над нею, нещасною, зглянеться?
Хто? Ні чужі, ні свої.
Голод єдиний за нею скрізь тягнеться,
Не покидає її.
Він її душить щодня, щогодиночки,
Він не дає їй спокою хвилиночки,
Шепче одно: "Пропадай!
Тіло, слабіше билиночки,
В яму складай!"

Буря реве, ніч стає холоднішою.
Дука щасливий не спить:
Добре йому у палатах під кришею
Вина-горілочку пить.
Любо йому у теплі вигріватися,
Смішки справляти з гістьми,
Любо йому у розпусті купатися,
Вік потирати всіми.
Рота як слід він не вспе роззявити —
Зараз готове усе;
А мисколизини не знають, як славити,
Те вихваляють і се.
Саме тим часом старчиха знеможена,
Що вже не здужа й тужить,
Посеред улиці, вся заморожена,
Тілом некритим дрижить.
Блудить, сердешна, кругом поторочею,
Ходить — себе продає:
Дука натішивсь красою дівочою,

Іншим її віддає.
Боже!.. Колись вона... Все те загинуло!..
Нині того не вернуть...
Щастя небогу навіки покинуло:
В прірву, чи що, їй пурнуть?
Вона не знає ні будня, ні празника,
Цілими днями не їсть,
Бійку приймає не раз від напасника,
Зносить наругу і злість.
Ні, не вернути тобі невернучого,
Кращим шляхом не піти;
Посеред гамору міста блискучого
Ласки ніде не знайти.
Всі тебе радо обсиплють прокляттями,
А положивши в труну,
Труп твій укриють поганими шматтями,
Вдягнуть в ряднину брудну.
Ні, рани серця тобі не загоїти...
Люди? До них не ходи.
Як прожила, так і згинеш чужою ти;
Щоб хто заплакав — не жди.
Так відпочинь хоч, в могилу лягаючи;
Прийме сірому земля...
А багатир, перешкоди не знаючи,
Хай собі знову гуля!
Хто ж, як не він, отой дука прославлений.
Сю сироту загубив?
Хто, як не він, стиду, честі позбавлений,
Дівчину з розуму збив?
Хто, як не він, заманив її пасткою,
Потім швирнув на сміття?
Що ж? Вся громада віта його з ласкою,
Гнеться пред ним без пуття.
Знають усі, що він з'їдений пранцями,
Що він — паскуда кругом;
Але дівчата з такими коханцями
Пруться до шлюбу бігом.
"Що то за доля весела, гарнесенька!" —
Всяке гада, хоч мовчить;
А матері... кожна б рада-радесенька
Швидше дочку засторчить.